

EFS-III.433.41.2024

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

POSTANOWIENIE NR 38/24
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia 13 listopada 2024 roku

w sprawie wniosku (...) z dnia 4 października 2024 r. o umorzenie w całości lub części należności z tytułu zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami, w związku z wezwaniem do zwrotu dofinansowania z dnia 3 kwietnia 2024 r.

Na podstawie:

art. 61a § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), zwanej dalej „k.p.a.”, art. 60 pkt 6, art. 61 ust. 1 pkt 2 lit. a, art. 64 ust. 1 pkt 2, art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn.zm.), zwanej dalej „u.f.p.”, art. 9 ust. 1 pkt 2 oraz art. 9 ust. 2 pkt 9 lit. b ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”, art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 oraz art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566),

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w składzie:

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego – Renata Janik

Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego – Grzegorz Socha

Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego – Marek Bogusławski

Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego – Andrzej Prus

Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego – Anita Koniusz

postanawia

odmówić wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia (...) ulgi w postaci umorzenia w całości lub części należności z tytułu zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami.

Uzasadnienie

Stan faktyczny

Dnia 3 kwietnia 2024 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego pełniący funkcję Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego, zwany dalej „Organem”, wezwał (...), zwaną dalej „Beneficjentem” do zwrotu dofinansowania w wysokości 196 365,51 zł (słownie: sto dziewięćdziesiąt sześć tysięcy trzysta sześćdziesiąt pięć złotych 51/100) wykorzystanego z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p., wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych w związku z realizacją umowy o dofinansowanie projektu pn. „(...)” nr (...) z dnia 29 kwietnia 2021 r., zmienionej aneksami nr (...) z dnia 6 kwietnia 2022 r. oraz nr (...) z dnia 13 lipca 2023 r. Beneficjent nie dokonał zwrotu środków w wyznaczonym przez Organ terminie.

Pismem z dnia 4 października 2024 r. Beneficjent wystąpił z prośbą o umorzenie w całości lub części należności z tytułu zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami, „ze względu na ważny interes (...), a w szczególności jej ograniczone możliwości płatnicze”

Stan prawny

Zgodnie z art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. u.f.p. należności, o których mowa w art. 60 u.f.p., właściwy organ może na wniosek zobowiązanego: a) umarzać w całości – w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem zobowiązanego lub interesem publicznym, b) umarzać w części, odraczać terminy spłaty całości albo części należności lub rozkładać na raty płatność całości albo części należności – w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi zobowiązanego.

Wyjaśnienia w niniejszej sprawie wymaga, że celem złożonego przez Beneficjenta wniosku jest umorzenie należności z tytułu środków wypłaconych ww. w związku z realizacją projektu. W związku ze stwierdzeniem przez Organ okoliczności, tj. naruszenia procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p., Beneficjent został wezwany do zwrotu ww. środków na podstawie art. 207 ust. 8 u.f.p. Jednocześnie został w wezwaniu pouczone, że w przypadku niedokonania zwrotu kwoty niekwalifikowalnej w terminie zostanie wszczęta procedura na podstawie art. 207 ust. 9 u.f.p.

Należy zwrócić uwagę, że wezwanie do zwrotu środków, o którym mowa w art. 207 ust. 8 u.f.p. kierowane przez właściwą instytucję, przed wszczęciem postępowania administracyjnego, do beneficjenta dofinansowania nie wiąże organów orzekających w przedmiocie zwrotu środków finansowych (tak WSA w Warszawie w wyroku z 7 marca 2019 r., V SA/Wa 1726/18, LEX nr 3112022).

Podstawą do żądania zwrotu przez instytucję zarządzającą nieprawidłowo wykorzystanych środków są postanowienia umowy o dofinansowanie zawartej przez beneficjenta i jedynie w przypadku bezskutecznego upływu terminu do dobrowolnego zwrotu środków organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej wydaje po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego na podstawie art. 207 ust. 9 u.f.p. decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków (patrz wyrok WSA w Białymstoku z 31 sierpnia 2017 r., I SA/Bk 207/17, LEX nr 2356261).

Nie budzi zatem wątpliwości Organu, że nie została określona ostatecznie wysokość należności, o której mowa w art. 60 pkt 6 u.f.p. Procedowanie wniosku o udzielenie ulgi w spłacie, niweczyłoby skutki postępowań o zwrot uzyskanych przez beneficjenta środków europejskich w sytuacjach ostatecznego stwierdzenia – czy to w toku kontroli instancyjnej przez organy bądź również sąd administracyjny – że środki te jako wykorzystane z naruszeniem procedur podlegają zwrotowi (patrz wyrok NSA z dnia 23 października 2020 r. sygn. akt I GSK 445/18, LEX nr 3098166).

Organ nie może badać wniosku o umorzenie należności, nie mając określenia jej ostatecznej wysokości i ocenić, czy wystąpił uzasadniony ważny interes zobowiązanego, o którym mowa jest w art. 64 ust. 1 u.f.p. Organ, badając ważny interes zobowiązanego, powinien porównać jego możliwości płatnicze i wysokość należności. Dokonując takiego porównania, organ bada, czy możliwa jest jej spłata i jak ona wpłynie na sytuację finansową zobowiązanego. Bez ustalenia wysokości zobowiązania takie porównanie nie jest możliwe. W związku z tym wniosek o ulgę należy rozpatrzyć po ostatecznej decyzji o zwrocie (por. wyrok WSA w Warszawie z 28.06.2017 r., V SA/Wa 1926/16, LEX nr 2402296).

W niniejszej sprawie wysokość należności nie została określona, nie została wydana decyzja określająca kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków, o której mowa w art. 207 ust. 9 pkt 1 u.f.p. Nie zostało nawet wszczęte postępowanie administracyjne w tym przedmiocie. Nie można uznać, aby na obecnym etapie

możliwe było stwierdzenie zaistnienia ostatecznie skonkretyzowanej należności w postaci obowiązku zwrotu kwoty dofinansowania wraz z odsetkami. Skoro nie można mówić o istnieniu należności w rozumieniu art. 64 ust. 1 u.f.p. nie ma przedmiotu orzekania w ramach wniosku o ulgę. Okoliczność ta stanowi inną uzasadnioną przyczynę odmowy wszczęcia postępowania, o której mowa w art. 61a § 1 k.p.a.

Zgodnie z art. 61a § 1 k.p.a. „gdy żądanie, o którym mowa w art. 61, zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania (...)”. Pojęcie "innych uzasadnionych przyczyn" nie zostało ustawowo zdefiniowane, jednak odmowę wszczęcia postępowania na tej podstawie wiąże się z sytuacją, w której zachodzą przyczyny uniemożliwiające uruchomienie i prowadzenie postępowania administracyjnego. Odmowa wszczęcia postępowania na podstawie art. 61a § 1 k.p.a. z "innych uzasadnionych przyczyn" może mieć miejsce w sytuacjach oczywistych, tj. gdy "na pierwszy rzut oka" można stwierdzić, że brak podstaw do prowadzenia postępowania. (por. wyrok NSA z 28 października 2022 r., I OSK 2097/21, LEX nr 3476697; wyrok NSA z 22 maja 2015 r., II OSK 2671/13, LEX nr 1982821; wyrok NSA z 7 października 2021 r., II OSK 269/21, LEX nr 3331924).

W związku z tym, że wniosek o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania wpłynął do Organu przed wydaniem decyzji, o której mowa w art. 207 ust. 9 pkt 1 u.f.p., należy uznać za niezasadne prowadzenie postępowania w sprawie udzielenia ulgi przed samym wszczęciem i zakończeniem postępowania administracyjnego w zakresie obowiązku zwrotu należności, które w sposób ostateczny przesądzi zakres obowiązku spoczywającego na Beneficjencie.

Zgodnie z art. 67 ust. 1 u.f.p. do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60, nieuregulowanych u.f.p. stosuje się przepisy k.p.a. i odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 879). W związku z tym, zgodnie z art. 61a § 1 k.p.a. należało uznać, że wniosek w przedmiocie udzielenia ulgi w formie umorzenia w całości lub części należności z tytułu zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami, w przypadku gdy wysokość należności nie została określona ostateczną decyzją administracyjną, jest wnioskiem przedwczesnym i na tym etapie nie może wszczęć postępowania administracyjnego. Uzasadnia to wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia tego postępowania.

Wobec powyższego Organ orzekł jak w sentencji postanowienia.

Pouczenie

Od niniejszego postanowienia, w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia, przysługuje zażalenie do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

**MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
RENATA JANIK**

(dokument podpisano elektronicznie)

Otrzymuje(a):

1) Beneficjent: (...);

2) aa